

og kan dog alligevel ikke siges stærkt nok, for at Ansvarsfølelsen kan voxe, hvad Indflydelse Kvinden, trods alle Love, har i Familien. Og et Folk bestaar da ikke af en Flok valgberettigede Mænd, heller ikke afgøres Folkets Skæbne alene ved, hvad der sker paa Tinge. Livet i Hjemmet bærer det offentlige Liv, og i den Skare af smaa Familier, Folket bestaar af, er man nødt til at regne Mødrene, Hustruerne, Døtrene med — blandt andet ere Kvinderne ofte i Flertal. At Livet i Hjemmet er rigt paa Forstaaelse, ikke blot af de smaa Særinteresser, der gælder Familien, men af de store, Folket strider for, det er af samme Betydning for et Barns Sind, som det er for dets Øje ikke at bo i snævre Gader, mellem høje Mure, men med den uendelige Himmel vidt aaben over sig. Talrige Exempler vidner om, hvad Værd det kan have. Da i Frankrig — paa Religionskrigenes Tid — Aubigné som ni Aars Dreng gik med sin Fader forbi de lemlæstede Lig af Trosbrødre, standsede den gamle Protestant, og idet han lagde sin Haand paa Drengens Hoved, udtalte han en højtidelig Forbandelse over ham, hvis han nogen Sinde sveg den Sag, disse vare døde for. Aubigné glemte aldrig dette Barndomsminde. Og vilde det vel have været mindre manende, om det havde været Moderen og ikke Faderen, der her havde talt? Havde Cornelia ikke afgørende Betydning for Graccherne? At have set sin Moder græde over Landets Nød, at føle der var Fest derhjemme, naar alt gik godt, det betyder noget! Det betyder noget, at de Ord: Folk og Frihed tidlig fik en egen hellig Klang for ens Øren. Det er jo ikke blot i Forbrydelsen, at det til Kedsommelighed gentagne Spørgsmaal om Kvinden har Sandhed. Spørg om Moderen, naar Du ser en Mand kæmpe en stolt Kamp for sin Sag, og Du vil ofte faa det Svar, der giver Forklaring.

Saaledes som det nu staar til, plejer, Kvinden imidlertid ikke, som det synes, at have en ringe Indflydelse, men derimod ofte en mindre hæderlig. Det kan være farligt at have Kvinder for nær, hvor noget staar paa Spil. Opdragne som de ere til at gøre Familiehensynet til det øverste Hensyn, og — endnu meget værre — til at gøre den offentlige Mening til Dommer, holde de ofte tilbage, hvor de burde tilskynde. »Tænk ikke paa mig og paa Børnene, men handl efter din Samvittighed!« disse Ord af en dansk Kvinde høres lidt for sjældent.